

**ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТОРА ВИПАДКОВИХ ЧИСЕЛ
В ОБЧИСЛЮВАЛЬНОМУ ВИМІРЮВАЛЬНОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ**

Наявність потужній обчислювальної бази і програмного забезпечення дозволяє виконувати комп'ютерні вимірювальні експерименти з оцінки параметрів інформаційних сигналів. Найчастіше такі сигнали спостерігаються на фоні адитивних шумів.

При виконанні експерименту неперервний сигнал представляється виду вибіркою $z[j] = x[j, p_k] + n[j]$, $j=1, J$, $k=1, k$, де J обсяг вибірки k - кількість параметрів інформаційного сигналу. В цій моделі перша складова це інформаційна частина сигналу, а друга шумова, яка спотворює сигнал і ускладнює розв'язок вимірювальної задачі, яка зводиться до пошуку оператора F_k за допомогою якого формується оцінка k -того інформаційного параметра $p_k = F_k[z[j]]$, та визначається точність P_k . Формування вибірки $n[j]$ виконується шляхом генерування випадкових чисел із заданим розподілом імовірності. Їх формування зазвичай виконується в два етапи:

1. Формування фізичним або програмним методом випадкового числа U_i рівномірно розподіленого на $(0,1)$, $i = 1, 2, 3, \dots$
2. Програмний перехід від U_i к випадковому числу X_i , що має необхідний розподіл $F_x(x)$.

Сучасні програмні середовища інженерних розрахунків мають у своєму складі генератори випадкових чисел, однак їх статистичні характеристики не наводяться, що може поставити під сумнів результати отриманих вимірювальних експериментів.

В доповіді розглянуто генератори випадкових чисел середовища MATLAB і наведенні результати аналізу статистичних характеристик генератора з рівномірним законом розподілу. При різних обсягах вибірки. Отриманні результати можуть бути використанні на практиці при плануванні вимірювальних обчислювальних експериментів з інформаційними сигналами різної форми.

Для аналізу взятий генератор середовища MATLAB у тому числі і функція $X = \text{randn}(m, n)$, яка формує масив розміру $m \times n$, елементами якого є випадкові величини, розподілені за нормальним законом з математичним очікуванням 0 і середньоквадратичним відхиленням 1.

Список літератури

1. *Ю.В. Куц, Л.М.Шербак*, Статистична фазометрія., Тернопільського ДТУ ім. І.Пулюя, 2009р., 383с.

Науковий керівник – Ю.В.Куц, д.т.н. проф.